

A VERCHOVINAI NAGYATALOMRÓL ...

«Belekerül a zsidóság egy országba. Egyenként. Csöndesen. Koldusszegényen. Letelepszik nagy nyomorban. Majd szorgalma, esze, munkája révén erőre kap s egészen föllendül gazdaságilag, majd szellemi élete is kifejlődik, éli aranykorát...» Ezt nem én mondom. Ezt a kazárok mondják magukról abban a memorandumban, melyet pár évvel ezelőtt a kormányhoz és az országgyűlés tagjaihoz intéztek. – A memorandum ezen kitételének minden szavát, minden betűjét alá húzom. Úgy van. Lejönnek «koldusszegényen» s néhány év múlva már nagykereskedők, bankárok. Tisztességes munka árán gazdagodnak meg ilyen hamar? Ez a nép elfoglalta az egész Verchovínát. Elfoglalta titkon... Hol, hogyan? Most uralkodik. Uralmát nyomor, pusztulás – szegény ruthének könnyei jelzik. Hová fog ez menni? Meddig fog tartani?

A kazárság előidézte állapotok itt a Verchovinán
– rettenetesekek, a kormányköröknek fogalma sincs
róla. De én értem. Hogyan lehessen fogalma mindezekről,
mikor itt a felvidéken soha meg nem fordul.
Mikor nincs, aki statisztikai adatokkal felvilágosítaná.
Hogyan futja meg pályáját a kazár?
Bejön suttyomba a határon. Ha felelősségre vonják,
ittlétenek okát megmagyarázza: «Rokonaimat
jöttem látogatni.» S itt marad.
Előbb rongyszedő, majd szatócs... tíz esztendő
múlva már nagykereskedő.
Hogy mennyire elhatalmaskodott itt a kazárság,
beszéljenek a statisztikának száraz adatai: Munkácson
a lakosság 60%«a kazár, Vereckén 42%, Volocon
25%, Szolyván 25%. Máramaros-Szigeten 60%.
A kazár nem dolgozik és mégis uralkodik, gazdagodik.
Hogy hogyan, felhozok egy példát a sok
közül.
Egy ungmegyei kis faluban él egy Güttermann
nevű zsidó. Igen alázatos alak. Ki akart osonni
annak idején a katonaság alól, de ez neki valahogy
nem sikerült... pedig igen próbálkozott.
Egy este végig sétáltam a falun. Már sötét volt.
Jött egy lerongyolódott paraszt és vele szemben
Güttermann. Engem egyik sem vett észre.
– No Fedor, holnap jössz hozzám kaszálni.
– Nem mehetek uram, le van kaszálna a rétem,
be kell takarítanom holnap a sarjút, eső
lesz nemsokára.
– Jössz, ha mondom, vagy add meg nekem
még ma a húsz forintot, amivel adós vagy.
– Hát mennyit fizet a napszá mért, – fordult
most már engedékenyen Fedor a kazár felé.
– Én még fizessek? Kamatba jössz dolgozni.
– De már dolgoztam kamatba eleget... és a
húsz forintot nem is készpénzbe kaptam . . .
– Minek ittál annyit!
– Egy fél év alatt, uram, megihattam húsz
forintot?
– Jössz vagy nem te gazember, különben megbánod,
nincs időm itt veled szót vesztegetni...
– Megyek uram.
Azóta a kazárból bankár is lehetett már valahol.
Csak egy esetet hoztam fel. Tudnék százat,
ezret összeszedni, de minek? Szavam gyenge
Erőm, egyetlen erőm: régi jó kézbeli szerszámom.

Hangomat, tudom, nem hallja meg a kormány,
– ami erőmből kitelt, megtettem.
Kiáltottam a mélységből, – elveszett szavam
a mélységbe...

DUDINSZKY NESZTOR
RABSZOLGÁK FÖLDJÉRŐL
Budapest
1916
EGÁN EDE SZELLEMÉHEZ

TARTALOMJEGYZÉK.

Levelek

A ruthén népről	7
A ruthén nép életmódja	13
Ruthén parasztgazda.....	19
A verchovinai nagyhatalomról	25
Kazár fajták.....	33
Egy kis statisztika.....	39
A kis rabszolgákról	43
Hogyan választatnak képviselőt a ruthén néppel.....	51
Mégegyszer a választásokról.....	59
Hogyan választ a ruthén bírót.....	65
flz uradalmak és a kazárok	09
Szövetkezetek a Verchovinán	75
Mégegyszer a szövetkezetekről.....	81
Egy eset az ezer közül	85
Egy megsárgult akta.....	51
ínség-halál	99
A ruthén«kazár per.....	105
Hol van Egan szobra	109
A ruthén papságról	117

Hangulatok

Tavaszi	123
Árvíz idején.....	129
Március 15.	135
Húsvét	141
184	
Hogyan ünnepli húsvétját a ruthén.....	145
Nyár	151
Tél	157
Téli időszak.....	163
A ruthén karácsonya.....	169
Fekete és fehér pontok a karácsonyi havon	75
Végző	181

http://mtdaportal.extra.hu/Bokk_zsidokerdes.html